

trængt ind hos Alle — altsaa ikke blot i en enkelt Kreds eller hos dem, der havde haant Velighed til ad særlige Veie at sætte sig ind i Spørgsmaalet — at man ved Bagladegeveret opnaaede to store Fordele, først den, at man tilveiebragte en langt hurtigere Skydning, og dernæst, at den, der brugte Geveret, kunde selv under Ladningen indtage en dækket Stilling. Disse to Hensyn var det, som i den almindelige Bevidsthed havde saa stor Vægt, at det i høi Grad maatte billiges, at man kom til Anskaffelsen af det nye Gever. Det ærede Medlem for Randers Amts 2den Valgfreds havde allerede i sine Udtalelser erkjendt, at det, man her søger, ikke er en mere hurtigskydende Kanon, thi i den Henseende vil vist Forholdet stille sig ens mellem Forladefanonen og Bagladefanonen, og heller ikke vil det andet Hensyn, der havde en saa stor Vægt ved Anskaffelsen af Bagladegeveret, nemlig at man ikke behøver at forlade sin Dækning for at lade, spille nogen Rolle ved Spørgsmaalet om Anskaffelsen af Kanoner. Jeg tror derfor, at man med Hensyn til dette Forhold saa vel som med Hensyn til ethvert andet skal vogte sig for Overdrivelser, thi derved vidner man ikke for den Sag, man vil forfægte; tværtimod fremkalder man derved snarere Modsigelse og vækker Løvl. Jeg tror, at den Sag, der foreligger, i og for sig kan forsvares med bedre Midler. Ogsaa jeg erkjender, at den Kanon, der her er Spørgsmaal om at anskaffe, er ikke lidet bedre end den, som Feltartilleriet nu er i Besiddelse af, og at den vistnok ogsaa er noget bedre end den Kanon, den er bleven sammenlignet med ved Prøverne, nemlig en Forladestaalkanon. Imidlertid vilde jeg i høi Grad beklage, om Indtrykket af Forhandlingen her skulde være dette, at det mere eller mindre misbilligedes, at man overhovedet havde indladt sig paa nyere Prøvelse og Overveielse af dette Spørgsmaal. Det forekommer mig, at de Udtalelser, der her ere faldne, halvveis ere rettede mod den Mand, der væsentligt har baaret Ansvar for dette Spørgsmaals Undersøgelse og Afgjørelse, og at man tildels har misbilliget, at han har holdt forholdsvis stærkt paa at bevare Forladeprincippet. Jeg vilde beklage et saadant Indtryk, thi jeg tror tværtimod, at Rigsdagen maa være den Mand taknemmelig, der har søgt at faae det Spørgsmaal saa nøie overveiet som muligt, om Fordelene ved Forladefanonnen dog ikke ere saa store, at man trods enkelte Fordele ved Bagladefanonnen burde bestemme sig til at bevare den første. Jeg skal tilføie, at jeg ikke af Beretningen om de anstillede Prøver og Forsøg har faaet det Indtryk, at den foreslaaede Bagladefanon er Forladefanonnen saa aldeles overlegen, at enhver Løvl kan siges at være ryddet tilside. De Meddelelser, Finantsudvalget i den Henseende har modtaget, ere, som saa mange af Krigsministeriets Meddelelser, modtagne i fortrolig Stillelse, en Form, som jeg forøvrigt ikke ser, er

man behøvede at benytte, da det vistnok her at Forhold, der ere Offentligheden saa vidt bekendte, at der ikke var nogen stor Fare ved at fremdrage Enkelthederne. Da Meddelelsen imidlertid er gjort i denne Form, anser jeg mig ikke berettiget til at fremdrage Specialiteter. Jeg vil kun sige, at det ingenlunde er Tilfældet, saaledes som det ærede Medlem for Kjøbenhavns Amts 5te Valgfreds (Holstein-Ledreborg) antydede, at den foreslaaede Kanon skulde være Forladefanonnen saa overlegen i Skudvidde, som han troede, idet tværtimod i saa Henseende de to Kanoner omtrent staa jævnsides. Derimod indrømmer jeg, at Forsøgene have viist, at Bagladefanonnen er i Besiddelse af større Stødkraft paa længere Afstande end Forladefanonnen; men denne har igjen en Fordel, som der ogsaa er gjort opmærksom paa i den Skrivelse, der har foreligget Finantsudvalget, den Fordel nemlig, at dens Mechanisme er langt mere simpel og nem end Bagladefanonens. Jeg tror, at der bør tillægges dette Hensyn den fulde Vægt. Kan man faae en Forladefanon, der tilnærmelsesvis — jeg bruger dette Udtryk: „tilnærmelsesvis“, fordi den høitagne Krigsminister brugte det — kan maale sig med Bagladefanonnen, saa maa man betænke sig meget paa at forlade Forladesystemet. Der er et enkelt Spørgsmaal, som ogsaa trængte til at tages under Overveielse, men hvorom vi ingen Oplysning have modtaget, nemlig Spørgsmaalet om, til hvilken Pris man kan have et Batteri af Forladefanoner i Sammenligning med et Batteri af Bagladefanoner. Ogsaa dette Spørgsmaal, tror jeg, hvor ivrig man end maatte være til at gaa til en Bevilling som den her forlangte, at Bevillingsmagten ingensinde vilde anse for et Spørgsmaal eller et Hensyn, som man har Lov til at sætte tilside, uden at faae det besvaret, og jeg vil udtale, at et Svar paa dette Spørgsmaal, hvad Anskaffelsen af Forladestaalkanoner vilde koste, har Finantsudvalget ikke modtaget. Jeg har kun taget Ordet, fordi der fra anden Side er kaldet Udtalelser, som jeg, som sagt, antager for at være i en væsentlig Grad overdrevene, og for at sige til, at jeg ikke anser dette Spørgsmaal for saaledes høvet over enhver Løvl, at det skulde kunne bevæge Folkethinget til ved 3die Behandling af Finantsloven at gaa til en Bevilling af 2 Millioner Kr.

H. P. Jensen: Det ærede Medlem, der talte sidst, gjør sig saa ofte skyldig i Misforstaaelser, at hvor gjerne jeg end vilde tro, at hans Misforstaaelser ere usfrivillige, kan jeg ikke længere tro det.

Formanden (Rabbe): Det er en fornærmelig Beskyldning, som det ærede Medlem ikke er berettiget til at fremkomme med.

H. P. Jensen: Jeg anser det ikke for